

Beoordelingssysteem labels

Inleiding

Het Netwerk Bewust Verbruiken heeft een eigen beoordelingskader voor duurzaamheidslabels gecreëerd. Het doel is consumenten de keuze te vergemakkelijken tussen verschillende duurzaamheidslabels en in één oogopslag toe te laten een inschatting te maken van de betrouwbaarheid en de inhoud van de labels aanwezig op labelinfo.be.

Bij het opstellen van dit beoordelingskader wil het Netwerk Bewust Verbruiken volledige transparantie bieden over de werkwijze die hiervoor werd gebruikt. Dit document zal dienen als een verduidelijking bij het beoordelingskader en de meeste vragen over de beoordeling kunnen beantwoorden. Mochten er nog onduidelijkheden zijn, kan u steeds Rob Renaerts (rob@bewustverbruiken.be, 02/894 46 19) contacteren voor meer informatie.

Het beoordelingskader bestaat uit twee onderdelen die elk apart zullen worden besproken:

- Controle
- Inhoud (sociaal en milieu)

Controle

Voor het toekennen van een score aan het controlesysteem werden 3 categorieën bekeken: Lastenboek, controle en transparantie. Dit leverde 9 vragen op. Aan elke vraag werd een score toegekend. De toekenning van de punten aan iedere vraag gebeurde door NBV in overleg met een stuurgroep van NGO's. Hierbij werd getracht een inschatting te maken van het belang van iedere vraag. De maximale score voor de 9 vragen bedraagt 100punten.

Lastenboek (30punten)

1. bezit het label een lastenboek? (ja = 20 punten)
2. Is het lastenboek gratis toegankelijk of opvraagbaar? (ja = 10punten)

Controle (45punten)

3. Wordt het lastenboek gecontroleerd door een derde partij? (ja = 20 punten, gedeeltelijk = 10punten)
4. Is deze derde partij geaccrediteerd voor het uitvoeren van de controle? (ja = 15punten)

Indien Neen:

- 4a) Is de controle organisatie onafhankelijk van de beheerder? (ja = 4punten)
- 4b) Is de controle organisatie onafhankelijk van de aanvrager? (neen = 4punten)
- 4c) Betaalt de aanvrager de controle organisatie? (neen = 4punten)

5. Is er controle na toekenning? (Jaarlijks = 10 punten; niet jaarlijks = 5 punten)

Transparantie (25punten)

6. Is het label toegankelijk voor iedereen? (Ja = 5punten)
7. Is een productlijst met gelabelde producten beschikbaar? (Ja = 5punten)
8. Is de beherende organisatie transparant (overheidsorganisatie of publicatie van een (financieel) jaarverslag indien het om een priveorganisatie gaat)? (Ja = 5punten).
9. Is de beheerder financieel onafhankelijk van de verkoop (Ja = 10punten, gedeeltelijk = 5 punten)

Met behulp van de vragenlijst bekomt ieder label een score op 100punten. Vervolgens worden de labels ingedeeld in de volgende categorieën:

100-90 punten: zeer goed
90-80 punten: goed
80-60 punten: middelmatig
60-40 punten: zwak
40-0 punten: zeer zwak.

Inhoud

Voor de beoordeling van de sociale en milieucriteria¹ werd een gelijkaardig systeem bedacht. Door de verscheidenheid aan categorieën op labelinfo.be is het niet mogelijk één beoordelingslijst samen te stellen voor alle labels. Daarom werd voor elke categorie een aparte lijst opgesteld.

Hierbij werden eerst de verschillende milieu en sociale impacten van een productgroep in kaart gebracht. Dit gebeurde op basis van de lastenboeken van de verschillende labels. Vervolgens werd aan iedere impact een score toegekend.

Voor zowel de sociale als de milieu-impact werd de vragenlijst zo opgesteld dat de maximale score 100 punten bedraagt. De toekenning van de punten gebeurde door NBV met de hulp van een stuurgroep van NGO's. Het is mogelijk dat geen enkel label de maximale score behaalt doordat ze de nadruk leggen op verschillende sociale of milieucriteria. Op basis van deze score worden de labels ingedeeld in de volgende categorieën:

100-80 punten: zeer goed
80-60 punten: goed
60-40 punten: middelmatig
40-20 punten: zwak
20-0 punten: zeer zwak.

Voor alle impacten wordt aangegeven in de beoordelingstabel of het lastenboek hierover criteria bevat. z Indien een vraag met "ja" werd beantwoord, betekent dit niet noodzakelijk dat hiervoor de volle score wordt toegekend. Dit wordt best uitgelegd met een voorbeeld:

Indien een label A voor computers een norm heeft voor energieverbruik wordt in de beoordelingstabel "ja" aangeduid. Wanneer een label B een strengere norm heeft, wordt dit eveneens met "ja" aangeduid in de tabel. Voor het berekenen van de eindscore wordt rekening gehouden met dit verschil. Label B zal meer punten scoren dan label A.

Conclusie

Het resultaat van deze beoordeling tweërlei. Enerzijds kan het controlesysteem en de transparantie van alle labels worden vergeleken. Deze beoordeling zegt niks over de inhoud van labels, maar geeft wel een goed beeld van het vertrouwen dat de consument mag hebben in het beheer en het controlesysteem van het label.

¹ Gezondheidscriteria werden in bepaalde gevallen toegevoegd onder de noemer milieu.

Anderzijds wordt de inhoud van de lastenboeken beoordeeld. Dit moet de consument toelaten eenvoudig een onderscheid te maken tussen milieu en sociale labels. Door een gedetailleerd beeld te geven van de sociale en milieucriteria die in rekening worden gebracht, krijgt de consument in één oogopslag een beeld van de criteria waar het label rekening mee houdt.

Dit zal ertoe leiden dat de consument op een eenvoudige wijze labels met mekaar kan vergelijken en een beter geïnformeerde keuze kan maken.